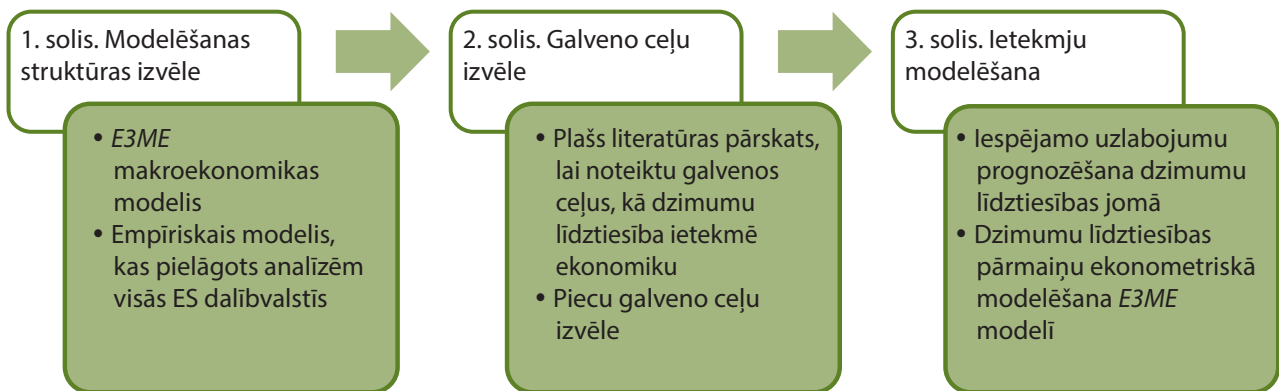

Pētījums par dzimumu līdztiesības ekonomiskajiem ieguvumiem ES kontekstā ir unikāls. Šāda veida pētījumā pirmo reizi izmantots pārbaudīts ekonometriskais modelis, lai izvērtētu plaša mēroga makroekonomikas ieguvumus no dzimumu līdztiesības vairākās plašās politikas jomās, piemēram, izglītības, darba tirgus aktivitātes un atalgojuma jomā. Tajā arī izskatītas šādu uzlabojumu

demogrāfiskās sekas. Iepriekš nav bijis neviens pētījums, kurā mēģinātu veikt tik plaša mēroga ekonometrisko modelēšanu ietekmei, ko rada dzimumu līdztiesība ES.

Šā pētījuma metodoloģiskā pieeja sastāvēja no trīs galvenajiem posmiem, kā redzams 1. attēlā.

1. attēls. Galvenie metodoloģiskie posmi

1. solis. Makroekonomikas modelēšanas struktūras izvēle

Šajā pētījumā izmantots *E3ME* makroekonomikas modelis, lai izvērtētu dzimumu līdztiesības uzlabojumu ekonomisko ietekmi. *E3ME* ir empīriskais makroekonomikas modelis, kurš pielāgots īpaši tam, lai modelētu rezultātus ES un dalībvalstu līmenī. Modelī iekļauts darba tirgus

detalizēts attēlojums un demonstrēta mijiedarbība nozaru un valsts līmenī.

Galvenās *E3ME* modelēšanas struktūras īpašības un trūkumi ir apkopoti turpmāk 2. tabulā.

2. attēls. *E3ME* modelēšanas struktūra

Modeļa īpašības	<i>E3ME</i> makroekonomikas modelis	Modeļa trūkumi
<ul style="list-style-type: none"> ➔ Modelis pamatots uz datu empīrisko analīzi, nevis teorētiskiem pieņēmumiem ➔ ES darba tirgus sīki izstrādāts apskats (darbības tarifi, nodarbinātība, algas) ➔ Sīki izstrādātas ietekmes uz nozarēm un valsti modelēšana ➔ Precīza politikas ietekmes modelēšana, tostarp iekļaujot ekonomikas pavairojošos faktorus, lai atainotu politikas netiešo ietekmi 	<p><i>E3ME</i> ir globālās ekonomikas makroekonomikas modelis, kurš attiecas atsevišķi uz katru ES dalībvalsti. Tas ir ES kontekstā sekmīgi lietots modelis, piemēram, to izmanto ikgadējai <i>Cedefop</i> prasmju projicēšanai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Ierobežots detalizācijas līmenis (koncentrējas uz ietekmi makroekonomikas līmenī) ➔ Mijiedarbības darba tirgū neliela vienkāršošana ➔ Pāļaušanās uz tradicionāliem ekonomikas rādītājiem (piemēram, IKP), kuri neataino visu dzimumu līdztiesības ietekmi ➔ Izskata tikai tos datus, kuri ES dalībvalstīs ir saskaņoti un pieejami ilgus vēsturiskos periodos

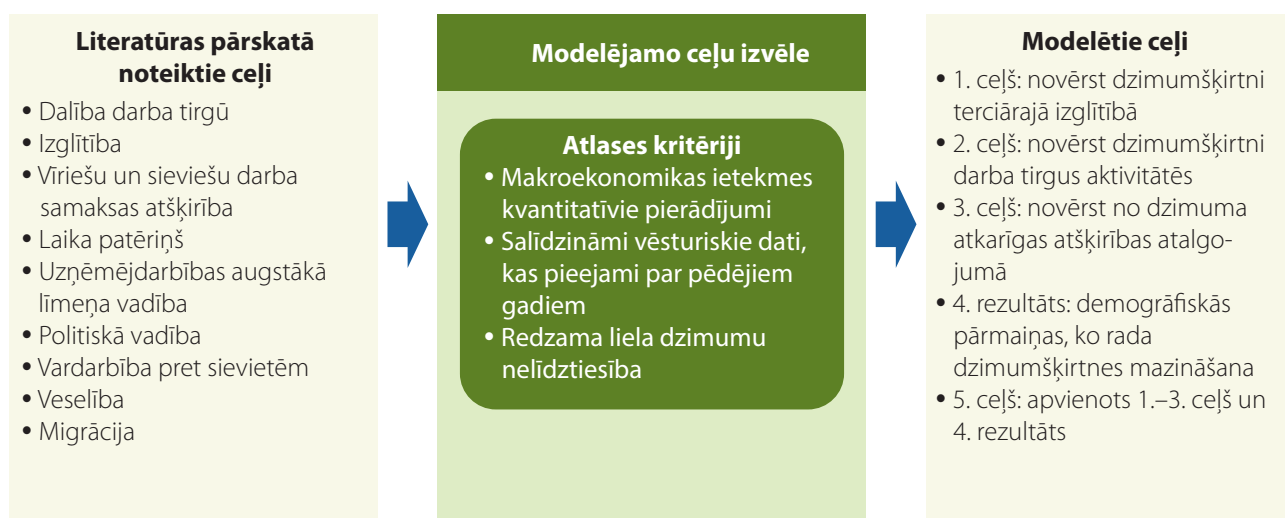

2. solis. To ceļu izvēle, kuros dzimumu līdztiesība ietekmē ekonomiku

Plašā literatūras pārskatā tika noteikti iespējamie ceļi/ rezultāti ⁽¹⁾, kurus izmantojot, dzimumu līdztiesība var pozitīvi ietekmēt ekonomiku. Pēc tam neatkarīgu ekspertu forumā tika pārrunāti dzimumu līdztiesības

sociālekonomiskās ietekmes aspekti, lai izvēlētos tos aspektus, kurus var modelēt makroekonomikas līmenī. Pamatojoties uz trīs galvenajiem kritērijiem, tika izvēlēti četri ceļi un viens rezultāts, kā norādīts turpmāk 3. attēlā.

3. attēls. Ceļa izvēle

3. solis. Ceļu ekonomiskās ietekmes modelēšana

Pirmais solis bija izstrādāt prognozi iespējamam dzimumu līdztiesības uzlabojumiem darba tirgus aktivitātēs, dalībā izglītībā un algās. Tika izstrādātā arī prognoze demogrāfiskajām pārmaiņām, kuras rada šādi uzlabojumi, ņemot vērā pierādījumus, ka lielāka dzimumu līdztiesība palielina dzimstības rādītājus.

Šīs prognozes bija pamatotas uz sīku analīzi iespējamai ietekmei, kas varētu rasties pēc dzimumu līdztiesības pasākumu pieņemšanas un īstenošanas modelētajos ceļos. Analizētie ceļi uzlabo sieviešu situāciju salīdzinājumā ar vīriešiem, jo tie vērsti uz jomām, kurās sievietes sastopas ar būtiskiem apgrūtinājumiem.

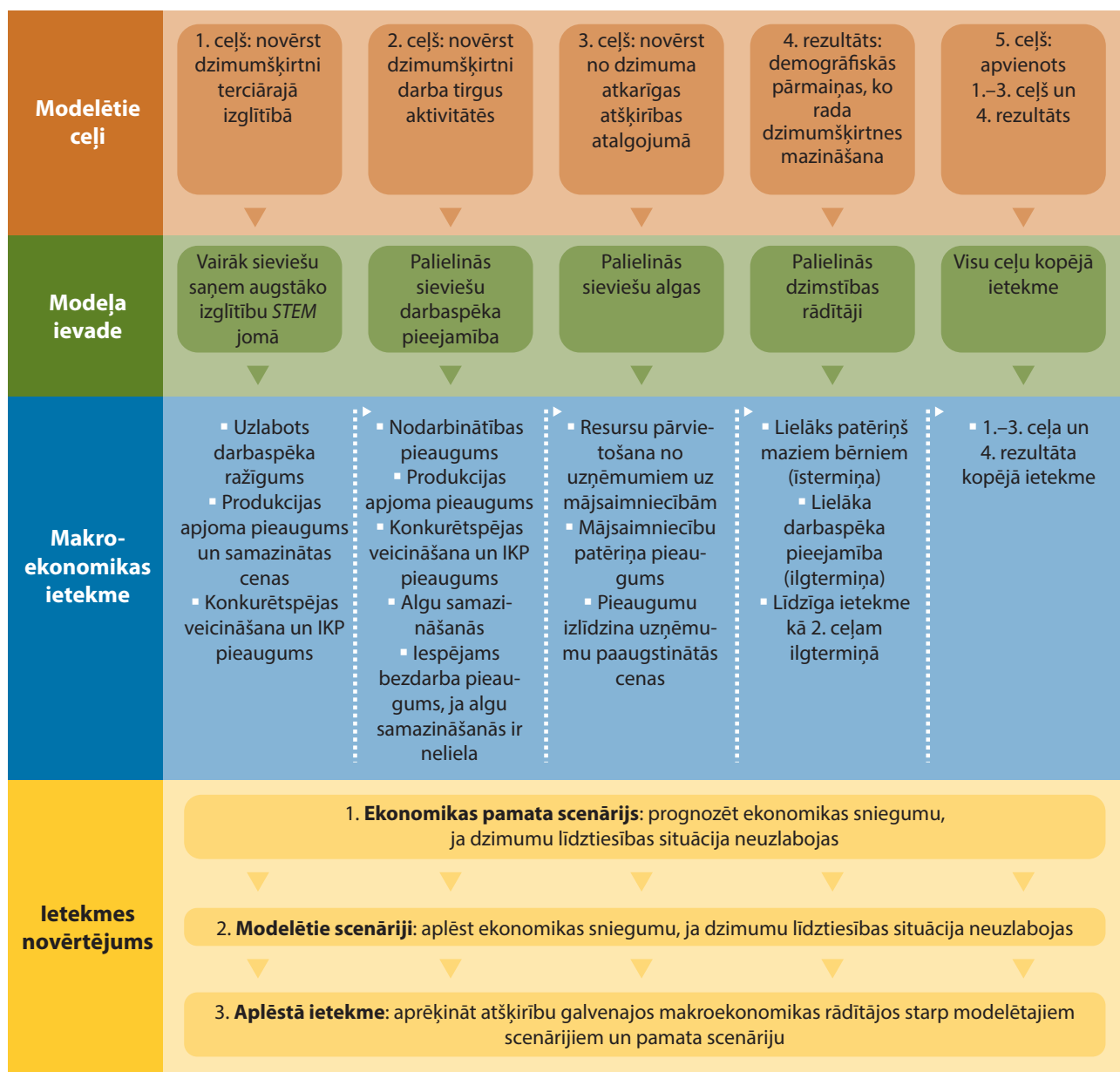
Šīs prognozes ievadīja *E3ME* modelī, lai izvērtētu dzimumu līdztiesības plašāko sociālekonomisko ietekmi uz IKP,

nodarbinātību un citiem svarīgiem ekonomikas rādītājiem. Prognozes ievadīja atsevišķi katram ceļam vai rezultātam, kas ļāva aplēst sociālekonomisko ietekmi katram atsevišķam ceļam vai rezultātam un izvairīties no dubultas uzskaites. Tika modelēta arī 1.–3. ceļa un 4. rezultāta kopējā kumulatīvā ietekme, sniedzot visaptverošu ekonomiskās ietekmes aplēsi visiem ceļiem un analizējot iespējamo mijiedarbību.

Ietekmi izvērtēja, salīdzinot ekonomikas sniegumu nākotnē, pamatojoties uz pastāvīgām vēsturiskām tendencēm (pamata scenārijs) ar scenārijiem, kuros prognozēti dzimumu līdztiesības uzlabojumi. Novērtējuma metode sīkāk ir raksturota 4. attēlā.

⁽¹⁾ Termins "ceļš" nozīmē konkrētu dzimumu nelīdztiesības izpausmi, kurai literatūrā ir izveidota vismaz teorētiska saikne ar makroekonomikas sniegumu. Termins "rezultāts" attiecas uz iespējamām dzimumu līdztiesības sekām (t. i., pārmaiņas auglības rādītājos), kuras var ietekmēt ekonomikas sniegumu.

4. attēls. Dzimumu līdztiesības makroekonomikas ietekmes modelēšanas metode

Par pētījumu

Pētījums par dzimumu līdztiesības veicinājumiem ekonomiskajiem ieguvumiem ES kontekstā ir unikāls. Tas ir pirmais šāda veida pētījums, kurā izmantots stabils ekonometriskais modelis, lai aplēstu dzimumu līdztiesības veicinātus plaša spektra makroekonomiskos ieguvumus vairākās plašās jomās, tādās kā izglītība, darba tirgus aktivitāte un atalgojums.

Kopējie pētījuma rezultāti liecina, ka uzlabojumi dzimumu līdztiesības jomā sekmētu:

- 6,3–10,5 miljonus papildu darbavietu līdz 2050. gadam, un aptuveni 70 % no šīm darbavietām būtu nodarbinātas sievietes;
- pozitīvu ietekmi uz IKP, kas laika gaitā augtu;
- IKP pieaugumu uz vienu iedzīvotāju 2050. gadā līdz gandrīz 10 %.

Lai aplēstu uzlabojumu dzimumu līdztiesībā ietekmi uz ekonomiku, pētījumā tika izmantots makroekonomiskais modelis *E3ME*. *E3ME* ir empīrisks makroekonomiskais modelis, kas īpaši pielāgots rezultātu modelēšanai ES un dalībvalstu līmenī.

Pētījuma par dzimumu līdztiesības veicinājumiem ekonomiskajiem ieguvumiem Eiropas Savienībā rezultāti ietver deviņas publikācijas.

1. *Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches* (Literatūras pārskats: pašreizējie pierādījumi par dzimumu līdztiesības veicinātiem sociālajiem un ekonomiskajiem ieguvumiem un metodoloģiskās pieejas)
2. *EU and EU Member State overviews* (Pārskati par ES un ES dalībvalstīm)
3. *Report on the empirical application of the model* (Ziņojums par modeļa empīrisko izmantošanu)
4. *How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model* (Kā tika iegūti dati: informatīvs dokuments par teorētiskajiem pamatprincipiem un modeli)
- 5. Kā tika iegūti dati: faktu lapa par teorētiskajiem pamatprincipiem un modeli**
6. Dzimumu līdztiesības ietekme uz ekonomiku ES politikas kontekstā: informatīvs dokuments
7. Dzimumu līdztiesības vispārējā ietekme uz ekonomiku: informatīvs dokuments
8. Kā dzimumu līdztiesība *STEM* izglītībā sekmē ekonomisko izaugsmi: informatīvs dokuments
9. Kā atšķirību novēršana dzimumu darba tirgus aktivitātē un atalgojumā sekmē ekonomisko izaugsmi: informatīvs dokuments

Visas publikācijas, sīki pētījuma rezultāti un metodoloģija ir pieejami *EIGE* tīmekļa vietnē.

Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (*EIGE*) ir ES zināšanu centrs dzimumu līdztiesības jautājumos. *EIGE* atbalsta politikas veidotājus un attiecīgās iestādes centienos panākt, lai sieviešu un vīriešu līdztiesība kļūst par visu Eiropas iedzīvotāju realitāti, sniedzot viņiem konkrētas zināšanas, kā arī salīdzināmus un uzticamus datus par dzimumu līdztiesību Eiropā.

Papildu informācija

Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (*EIGE*)

Gedimino pr. 16

LT-01103 Viļņa

LIETUVA

+370 52157444

E-pasts: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu/>

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9493-947-0
doi:10.2839/03712